

1. BUDSJETTREGLEMENT/ ØKONOMIREGLEMENT

Generelt om økonomireglementet Hjemmel

Økonomireglementet er hjemlet i [kommuneloven](#) kapittel 8 Økonomiplan, årsbudsjett årsregnskap og rapportering og kapittel 9 Gjeldsforpliktelser m.m. med følgende forskrifter:

- [Forskrift om årsbudsjett](#) jf § 46
- [Forskrift om årsregnskap og årsberetning](#) jfr §48
- [Forskrift om rapportering](#) jfr § 49
- [Forskrift om garantier](#) jfr § 51
- [Forskrift om finansforvaltning](#) jfr § 52

Loven og forskriftene er rammepreget, og dette fordrer at kommunen selv må fastsette ytterligere regler på økonomiområdet. Loven legger grunnlag for at kommunene kan anvende mål- og rammestyring i sitt budsjett- og planarbeid.

I tillegg gir [Forening for god kommunal regnskapsskikk](#) ut standarder for ulike områder i økonomiforvaltningen i kommunene som kommunene er pliktige til å følge.

Formål

Økonomireglementet skal beskrive hovedreglene for den økonomiske styringen av kommunen. Det skal klargjøre det ansvar og den myndighet de politiske organer og administrasjonen har for den økonomiske virksomheten. Økonomireglementet skal beskrive de rettigheter og plikter som gjelder for bruk av, endringer i, og oppfølging av budsjettet, samt for delegering av myndighet i denne sammenheng. Reglementet skal også beskrive og regulere administrasjonens rettigheter og plikter i forbindelse med løpende regnskapsrapportering og avslutning av årsregnskapet.

Videre skal reglementet bidra til å sikre:

- Effektiv utnyttelse av kommunens ressurser
- Etisk og økonomisk forsvarlig håndtering av verdier
- En involverende budsjettprosess
- Et effektivt system for rapportering og oppfølging av budsjettavvik

Økonomireglementet vedtas og endres av kommunestyret.

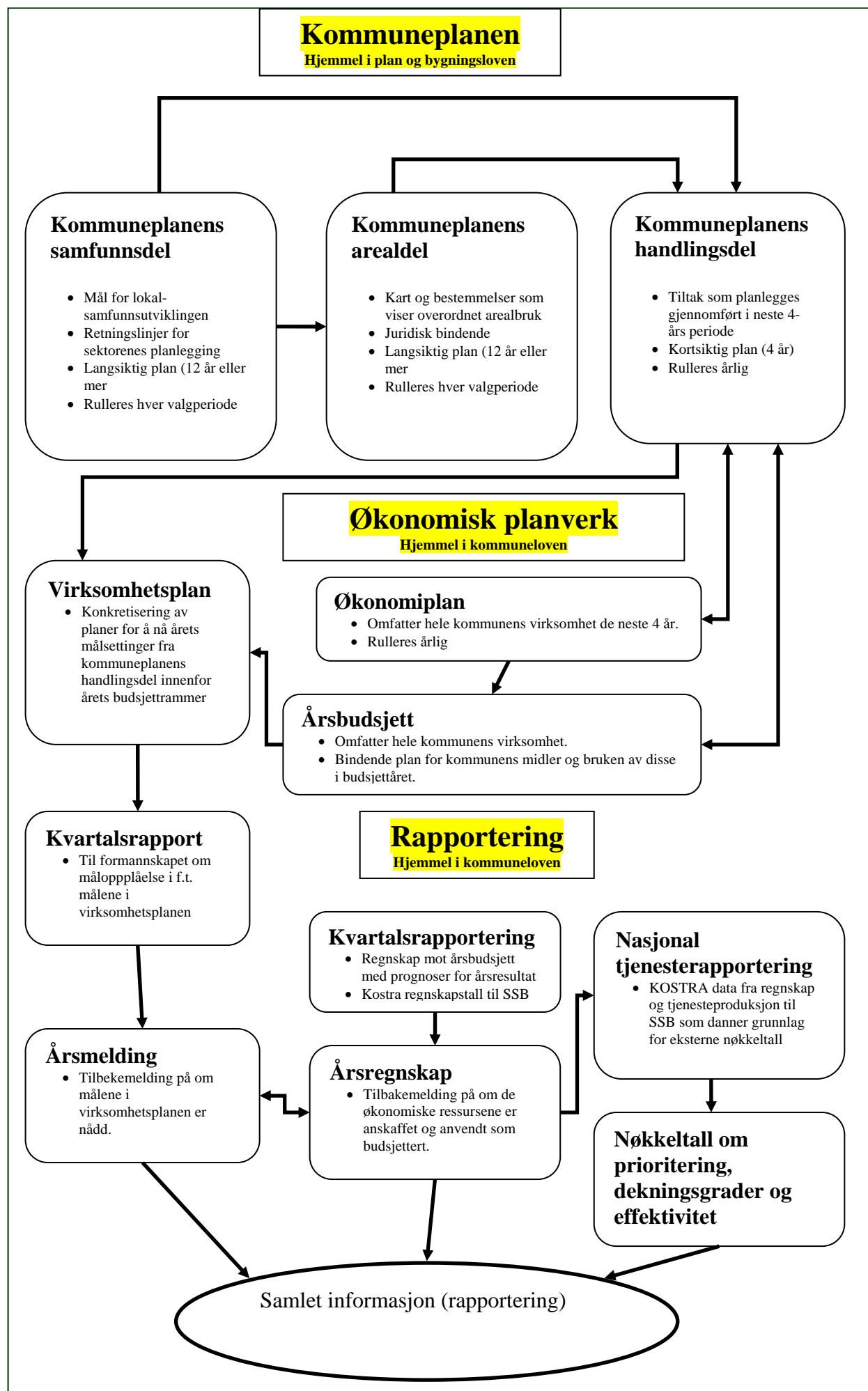
Gyldighetsområde

Økonomireglementet gjelder for alle sektorer og virksomheter i Alta kommune.

Kommunestyret vedtar de årlige budsjetttrammer og økonomiplan for kommunale foretak. Styret i et KF har for øvrig den samme myndighet i til å revidere eget budsjett som hovedutvalgene.

Sammenhengen mellom kommunens planer og rapporter

Kommunens overordnede plan og rapporteringssystem kan beskrives slik:

Plan og styringssystemet består av følgende hovedelementer:

1. Kommuneplanens langsiktige del (samfunnsdel og arealdel)
2. Kommuneplanens handlingsdel
3. Økonomiplan
4. Årsbudsjett
5. Virksomhetsplan
6. Kvartalsrapportering regnskap og virksomhetsplan
7. Årsregnskap, årsmelding og nasjonal KOSTRA rapportering

Involverende budsjettprosess

Med involverende budsjettprosess menes i dette reglement de tiltak og arbeidsmåter som skal sikre at budsjettansvarlige i den enkelte sektor blir involvert i sektorens arbeid med innspill til økonomiplan, hvordan sektorene involveres i rådmannens arbeid med økonomiplan, og hvordan økonomisystemets oppbygging og kommunens rapporteringssystemer sikrer at kunnskap om hendelser som nødvendiggjør justering av budsjett på en effektiv måte blir varslet, og avklart.

Med bakgrunn i gjeldende økonomiplan, fjorårets regnskap, regnskap 1. kvartal, første budsjettregulering, og kommuneøkonomiproposisjonen fremmer rådmannen foreløpige budsjettammer for det kommende året til kommunestyret i juni. Det er derfor særdeles viktig at sektorene allerede i sitt arbeid med kommentarene til regnskap 1. kvartal får fram de behov fra sine avdelinger og virksomheter som ikke kan løses gjennom omprioriteringer internt i sektoren. For å realisere dette, er det nødvendig at hver sektor har budsjettoppfølging som tema på sine ledermøter minimum en gang pr måned snarest mulig etter at månedens lønnsutbetaling er belastet i regnskapet.

Når kommunestyret har vedtatt foreløpige rammer, må sektorene, avdelingene og virksomhetene straks starte arbeidet med å kontrollere og dokumentere sitt detaljbudsjett for å avklare hvor mye som medgår til bundne utgifter (lønn og pensjon til hjemlede stillinger og andre kontraktsfestede kostnader) og hvor mye som er gjenstand for reell prioritering. I dette arbeidet må det særlig følges opp at detaljeringen av budsjettet støtter opp under de mål kommunestyret har vedtatt. Manglende budsjettmidler i en virksomhet skal først søkes innekket ved overføring fra ikke bundne midler i andre virksomheter i samme avdeling. Hvis gjennomgangen av virksomhetsbudsjettene i avdelingene viser at en avdeling samlet mangler nødvendige ressurser, må innekkning fra ikke bundne budsjettmidler i andre avdelinger i sektoren drøftes på sektornivå. Denne drøftingen vil så kunne ut i et eventuelt samlet innspill fra sektoren på nødvendig justering av foreløpig ramme. Sektorenes eventuelle innspill til behov for justering av foreløpig ramme må være fremmet tids nok til å kunne innarbeides i budsjettregulering 2 som normalt behandles av kommunestyret i oktober. I praksis må derfor innspillene være klare fra sektorene senest ultimo september.

Rådmannen fremmer sitt budsjettforslag på basis av kommunestyrets vedtak om foreløpige rammer, sektorenes tilbakemelding på disse rammene, statsbudsjettets føringer for kommuneøkonomien og vedtak i kommunestyret om tiltak som skal innarbeides i budsjettet.

Når kommunestyrets budsjettvedtak er fattet må sektorene snarest i samarbeid mellom sektorleder, økonomikonsulent og avdelingsledere innarbeide eventuelle endringer i budsjettet, og fremme detaljert budsjett som sak til hovedutvalget. Hovedutvalget skal vedta detaljert budsjett på hovedpost pr ansvar senest i sitt første møte i budsjettåret.

Når vedtatt detaljbudsjett foreligger skal sektorleder med faglig støtte av tildelt økonomikonsulent sikre at oppfølging av sektorens/ avdelingens / virksomhetenes budsjett er en kontinuerlig prosess.

Økonomiplanen (koml §44)

Det er ikke utarbeidet egen forskrift til § 44 om økonomiplan, men det følger av loven at kommunestyret årlig skal vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste budsjettår.

Rådmannen utarbeider og fremmer forslag til økonomiplan for formannskapet. Formannskapets innstilling til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret. (koml § 44 nr 7.) I Alta kommune behandles økonomiplanen årlig i kommunestyrets desembermøte sammen med behandlingen av det kommende års budsjett, slik at kommende års budsjett er år 1 i økonomiplan perioden.

Økonomiplanen omfatter hele kommunens virksomhet, og skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanen. Hvis salderingen av økonomiplanen viser at en eller flere delplaner krever ressurser som det ikke er sannsynlig at kommunen vil rå over, eller kommunestyret ikke ønsker å prioritere til dette formål, så innebærer økonomiplan-vedtak om å ikke innarbeide, eller delvis å innarbeide planen i økonomiplanen at delplanen må revideres. Kommunestyrets vedtak i økonomiplan saken står dermed over vedtak knyttet til omfanget av den enkelte delplan.

De hovedpremisser som ligger til grunn for økonomiplanen kan *ikke fravikes* i andre planer (kommuneplan, årsbudsjett og sektorplaner), uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplan sammenheng. Dersom konsekvensene av vedtak om andre planer eller vedtak i enkeltsaker vurderes å være av vesentlig betydning for den økonomiske handlefriheten, skal økonomiplanen tas opp til særskilt og *samtidig* revisjon. Vedtak om slike planer eller i slike enkeltsaker er ikke gyldige før det er funnet dekning for tiltaket i en revidert og vedtatt økonomiplan.

For å unngå behov for hyppige økonomiplan-revisjoner pålegger kommunestyret alle budsjettansvarlige (både politiske organer og administrative enheter) i størst mulig grad å kanalisere vesentlige endringer i budsjettforutsetningene til den årlige budsjettbehandlingen.

Økonomiplanen utarbeides i faste priser.

Økonomiplanens driftsdel skal være fordelt etter den til enhver tid gjeldende sektorinndeling i kommunen.

Økonomiplanens investeringsdel vises pr investeringsprosjekt, og investeringsprosjektene sorteres etter investeringsområde.

For investeringsprosjekter som går over to eller flere budsjettår skal økonomiplanen inneholde et samlet kostnadsoverslag med tilhørende finansiering som er fordelt mellom årene etter forventet framdrift (forbruksbudsjett). Finansieringen for **hele** prosjektet skal være sikret, eller påregnes sikret, før prosjektet settes i gang.

Årsbudsjett (koml §§45 og 46 med tilhørende forskrift)

Rådmannen utarbeider og fremmer forslag til årsbudsjett for formannskapet. Årsbudsjettet er år 1 i økonomiplanen. Formannskapets innstilling til årsbudsjett, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret. (koml § 44 nr 7)

Årsbudsjettet behandles og vedtas samtidig med kommunens økonomiplan.

Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret.

Årsbudsjettet består av en driftsdel og en investeringsdel.

Årsbudsjettets driftsdel

Kommunestyrets årsbudsjettvedtak tildeler den enkelte sektor / rammeområde en netto driftsramme som er styrende for denne enheten. Sammen med tildeling av økonomisk netto ramme vedtas mål og premisser for den gitte bevilgning.

Kommunestyret innehar enekompetanse til å fatte vedtak om oppretting av nye stillinger, med de modifikasjoner som følger av delegasjon til rådmannen.

Etter kommunestyrets budsjettvedtak skal hovedutvalget til den enkelte sektor / rammeområde snarest, og senest i første møte i det nye året fatte vedtak om detaljert fordeling av sektorens / rammeområdets tildelte netto budsjetttramme. Hovedutvalget vedtar detaljbudsjettet på hovedpost pr ansvarsområde i sektoren. Som grunnlag for innstilling til hovedutvalget ligger et budsjett på detaljnivå som viser utgifter og inntekter spesifisert på art, funksjon og ansvar.

Kommunestyret vedtar selv budsjettet for sektor 8** og 9** (frie inntekter, renter avdrag og fonds m.m.).

Kommunestyret vedtar selv eventuelle endringer i sektorinndeling / hovedrammeområder.

Formannskapet vedtar detaljert budsjett for de rammeområder som ikke er underlagt noe hovedutvalg, og som ikke faller inn under kommunestyrets eneansvar.

Årsbudsjettets investeringsdel

Kommunestyrets budsjettvedtak tildeler det enkelte investeringsprosjekt en brutto bevilgning med tilhørende finansiering.

Som investering anses anskaffelser av varige driftsmidler i kommunens eget eie som har en anskaffelseskost på minst 100 000 kroner og en levetid på minst 3 år.

Fullmakter til å endre årsbudsjettet

Dersom det er behov for ressurser ut over vedtatt budsjett skal det fattes vedtak om budsjettendring med tilhørende inndekning før de nye tiltak iverksettes.

Fullmaktene til å endre budsjett som gis i dette reglement kan ikke benyttes til å omdisponere midler i strid med prioriteringer, mål og premisser gitt av kommunestyret.

Det er ikke anledning til å foreta gjentatte budsjettreguleringer som hver for seg ligger innenfor de beløpsgrenser som følger av dette reglement, men som samlet overskrider grensene, for å omgå reglementets grenser.

Endringer av prinsipiell karakter kan bare vedtas av kommunestyret.

Sektorleder har ansvar for å orientere budsjettseksjonen og revisjonen om alle budsjettendringsvedtak (også administrative).

Endring av driftsbudsjettet

Generelt

Som hovedregel gjelder at alle budsjettendringer skal foretas innenfor den enkelte sektor / rammeområdes tildelte netto driftsramme.

Kommunestyret

Kommunestyret vedtar selv endringer i budsjettet for sektor 8** og 9** (frie inntekter, renter avdrag og fonds m.m.).

Det er kun kommunestyret som kan fatte vedtak om endringer i årets driftsbudsjett hvis endringen binder opp kommunen for framtidige budsjettår. Oppretting av nye stillinger i løpet av året faller inn under denne bestemmelsen.

Kommunestyret vedtar selv eventuelle endringer i sektorenes netto rammer, med unntak av reguleringer som gjelder fordeling av ressurser etter faktisk forbruk, der den budsjettmessige dekningen i basisbudsjettet er lagt på en felles post, eller hvor slike endringer er av kontoplan teknisk art (for eksempel fordeling av dekning for yrkesskadeforsikring og gruppelivsforsikring til sektorene). Slike omfordelinger i budsjettet beregnes og reguleres administrativt, og legges fram for formannskapet til orientering.

Kommunestyret disponerer selv over eventuelle uforutsette merinntekter i sektorene ut over 500 000 kroner. Unntatt fra dette er merinntekter fra sykelønn, eller andre refusjonsinntekter og øremerkede tilskudd som er konkret knyttet til en tilsvarende merutgift. Rådmannen, eller den han bemyndiger regulerer budsjettet administrativt for slike merinntekter.

Formannskapet

I følge reglement for Formannskapet § 2 og delegasjon til Formannskapet § 1 er Formannskapet kommunens økonomiutvalg.

Videre følger det av delegasjon til Formannskapet §§ 4 og 5 at

Når økonomisaker/budsjettsaker behandles i formannskapet skal alle grupperinger som er representert i kommunestyre ha tilgang til all informasjon og møterett

Formannskapet har sitt ansvarsområde knyttet til kommunens økonomistyring slik som kommunestyret til enhver tid bestemmer.

Formannskapet er ansvarlig for:

- at budsjettprosessen legges opp slik at budsjett/økonomiplan blir et best mulig politisk styringsinstrument.
- at kommunestyre får seg forelagt et forslag til budsjett og økonomiplan med innstilling. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før den behandles i kommunestyret, jfr. kommunelovens § 44. 7.
- at endringer som rokker ved budsjettforutsetninger vedtatt av kommunestyret følges opp, enten som budsjettreguleringssak eller som justering av økonomiplanen - avhengig av hvor vesentlig endringen er. Formannskapet avgjør hvor vesentlig endringen skal anses som.
- å behandle og følge opp regnskap og kvartalsrapporteringen.

Endringer som alltid vil være k-sak er f.eks.:

- Når budsjettbalansen svikter enten grunnet svikt i inntektene og/eller at uforutsette utgifter inntreffer.
- Endringer innenfor h.kap. 1.8 Skatter/rammeoverf. og h.kap. 1.9 Renter/avdrag/finans
- Forskyvning av midler mellom sektorene.
- Når forhold som angår investeringsbudsjettet må justeres som f.eks.:
 - behov for endring av investeringsrammen
 - behov for bruk av ikke budsjetterte inntekter i investeringsregnskapet
 - ved salg av kommunens formuesverdier, herunder salg av kommunale boliger og tomter.
 - ved vesentlige overskridelser på prosjekter
 - ved vesentlig finansieringssvikt på prosjekter
- Likviditetsproblemer.
- Formannskapet kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for kommunens økonomi, eller som kommunestyret bestemmer.

Saker hvor formannskapet har avgjørelsesmyndighet

Formannskapet treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyre, herunder:

- vedtar tidsplan for, og styrer, budsjettprosessen
- avgjør hvordan uforutsette endringer skal viderebehandles i forhold til årsbudsjett og økonomiplan

Dersom formannskapet er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for kommunestyre, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører formannskapet de oppgaver kommunestyre bestemmer.

Formannskapet vedtar endringer i budsjett for de rammeområder som ikke er underlagt noe hovedutvalg, og som ikke faller inn under kommunestyrets eneansvar.

Formannskapet kan bevilge fra frie disposisjonsfond inntil kr 500 000,- pr år til bruk på driftsbudsjettet, forutsatt at disse tiltak ikke binder opp kommunen til kostnader ut over inneværende år.

Hovedutvalgene

Hovedutvalgene disponerer selv over eventuelle uforutsette merinntekter i sektorene inntil 500 000 kroner. Slike midler kan ikke benyttes til å iverksette tiltak som binder kommunen ut over inneværende års budsjett. Tilsvarende er hovedutvalgene selv ansvarlige for å dekke opp uforutsett inntektssvikt. Unntatt fra beløpsgrensen er merinntekter fra sykelønn, eller andre refusjonsinntekter som er konkret knyttet til en tilsvarende merutgift. Slike merinntekter disponeres av rådmannen eller den han delegerer det til.

Hovedutvalgene plikter å avsette en tilstrekkelig stor reserve til uforutsette utgifter under posten hovedutvalgets reserve ved detaljeringen av tildelt budsjetttramme. Denne reserven disponeres av hovedutvalget. Bevilgningen kan ikke benyttes til å øke utgiftsnivået permanent. Ytterligere retningslinjer for bruk av reservebevilgningen kan bli gitt av kommunestyret.

Hovedutvalg med ansvar for selvkostområder med innestående midler på selvkostfond gis fullmakt til å finansiere driftsutgifter på selvkostområdet med dekning fra fondet.

Om sektor 109 reserver

Budsjettmidler oppført i årsbudsjettet under sektor 109 reserver disponeres alternativt til belastning i sektoren eller til overføring til andre ansvarsområder av den enhet som etter bevilgningens tekst disponerer denne. For eksempel disponerer formannskapet midlene under formannskapets reserve, ordfører og rådmann disponerer midlene til ordfører / rådmanns disp. Avsatte midler til lønns og pensjonsreserve og andre reserver fordeles av administrasjonen etter faktisk forbruk. Denne fordelingen legges fram for formannskapet til orientering.

Om momskompensasjon fra investeringer

I rådmannens budsjettforslag beregnes forventet momskompensasjon i drifta fra investeringer på basis av de budsjetterte investeringene, og fordeles på dette grunnlag mellom sektorene. Den enkelte virksomhet og sektor er ikke budsjettansvarlig for momskompensasjon fra investeringene. Dette løses ved at budsjettet ved årsavslutningen justeres slik at eventuell merinntekt eller mindreinntekt på momskompensasjon fra investeringer framkommer under sektor 109 reserver. Kommunestyret delegerer til rådmannen å foreta slik regulering. Regjeringen har varslet at momskompensasjon fra investeringer flyttes til kapitalregnskapet fra 2009. Da vil behovet for denne bestemmelsen opphøre.

Om samarbeid mellom sektorer

Hvis 2 eller flere sektorer inngår et samarbeid om finansiering av et felles tiltak, og en sektor skal overføre midler til dekning av utgifter i en annen sektor, fatter avgivende hovedutvalg vedtak om slik avgivelse av budsjettmidler.

Nye tiltak i drifta.

Spørsmål om kommunal deltakelse i nye tiltak innenfor budsjettåret som i hovedsak er finansiert med eksterne midler skal godkjennes av formannskapet hvis totalrammen er på mer enn 500 tusen kroner. Tiltak med en ramme på mellom 100 tusen og 500 tusen godkjennes av hovedutvalget. Tiltak med en ramme på under 100 tusen godkjennes av rådmannen eller den han bemyndiger

Administrasjonen

Den administrativt budsjettansvarlige for et ansvarsområde har myndighet til å omdisponere tildelte budsjettmidler mellom ulike utgiftsarter eller mellom ulike inntektsarter. Slik omfordeling forutsetter at det fremdeles er budsjettdekning for årets beregnede utgifter på de arter der utgiftsbudsjettet reduseres, eller er dekning for økte inntekter på de arter der inntektsbudsjettet økes. Dog kan tildelte midler til pensjon ikke omdisponeres til dekning av andre typer utgifter. Budsjettpostene internsalg og internkjøp kan heller ikke omdisponeres. Hvis et ansvarsområde har reell innsparing på lønnsutgifter, kan den budsjettansvarlige omdisponere disse ledige lønnsmidlene til dekning av andre kostnader innenfor samme ansvar, så lenge dette ikke binder opp framtidige budsjetter.

Ledere med selvstendig budsjett og personalansvar for flere ansvarsområder (3.4.2. ledere) kan se sine ulike ansvarsområder under ett, og omdisponere midler mellom disse enhetene etter samme regler som for ansvarlige for et enkelt ansvarsområde. Retten til slik omdisponering gjelder også rett til å regulere inn budsjettdekning fra driftsutgifter og fra driftsinntekter til avsetning til bundne driftsfond hvis et øremerket driftstilskudd ikke brukes full ut det året tilskuddet mottas. Likeledes kan 3.4.2. ledere regulere inn bruk av egne tidligere års avsatte bundle fondsmidler til finansiering av tilhørende utgifter i etterfølgende år.

Rådmannen har følgende fullmakter:

- Innvilgelse av ulike ordninger og godtgjøringer til ansatte i henhold til reglement.
- Omgjøring, utvidelse og omplassering av enkeltstillinger inn til sektor/stabssjefs nivå.
- Opprettelse av engasjementstillinger / prosjektstillinger innenfor 1 år under forutsetning av budsjettmessig dekning, samt at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 14-9 følges.

Endring av investeringsbudsjettet

Disponering av eventuelle merinntekter i investeringsbudsjettet må godkjennes av kommunestyret.

Salg av andre aktiva enn kommunale tomter, og brukte transportmidler (aksjer, boliger, bygninger, anlegg, m.m.) skal godkjennes av kommunestyret.

Investeringsprosjektene skal være gjenstand for løpende vurdering, herunder om det har oppstått uforutsette forhold, om framdriftsplanene bør justeres, om kostnadsoverslaget må revideres og om finansieringen er tilstrekkelig.

Senest til kommunestyrets møte i oktober fremmes det egen sak som oppsummerer og anbefaler nødvendige justeringer av framdriftsplan og totalkostnad for aktuelle investeringsprosjekter, slik at eventuelle nødvendige konsekvenser for inneværende og kommende budsjettår kan innarbeides før rådmannen fremmer forslag til økonomiplan for de kommende 4 år.

Kommunestyret selv fatter alle endringer i investeringsbudsjettet med unntak av følgende:

Formannskapet kan vedta endringer i inneværende års investeringsbudsjett når slik endring gjelder økning i bevilgningen til et prosjekt og dekning skjer ved at bevilgningen til et annet prosjekt reduseres tilsvarende. Slikt vedtak forutsetter at det er reell innsparing på det avgivende prosjektet. Slik endring kan ikke vedtas av Formannskapet hvis det prosjekt som avgir midler er finansiert med midler som reduseres eller faller bort hvis prosjektet endres. Som øvre grense for slik omprioritering gjelder kr 1 000 000,-

Hovedutvalgene kan vedta nye prosjekter i inneværende års investeringsbudsjett innenfor en ramme på 0,5 mill, forutsatt at disse tiltakene fullt ut finansieres med inneværende års tildelte driftsmidler til sektoren, og det sannsynliggjøres at dekningen fra sektorens driftsmidler ikke forårsaker at tildelt ramme overskrides og at det ikke medfører økte driftskostnader i senere år. Hovedutvalgene kan også fatte vedtak om fordeling av en tildelt rammebevilgning på konkrete enkeltprosjekter, for eksempel fordeling av rammene til investering vann og avløp på konkrete enkeltprosjekter eller fordeling av rammen til boligfeltutbygging på konkrete enkeltprosjekter.

Regnskapet

Årsregnskap og årsoppgjør

Generelt

Regnskapet skal føres etter gjeldende forskrift og kontoplan og etter de til enhver tid gjeldende interne instruksjoner og rutiner innen økonomiområdet. Alle bilag skal være attestert og anvist i henhold til den til enhver tid gjeldende delegasjon. For å støtte den enkelte leders budsjettansvar skal registreringen av bilag være fortløpende à jour. Det påhviler den enkelte budsjettansvarlige ansvar for å se til bilag fortløpende blir kontert, attestert, anvist og sendt til regnskapsavdelingen for registrering.

Sektorer og virksomheter pålegges et særlig ansvar for å påse at anordningsprinsippet blir fulgt både for utgifter og inntekter ved årsavslutningen av regnskapet. I dette ligger oppfølging av de rutiner og frister som fastsettes av rådmannen eller den han bemyndiger.

Årsoppgjøret, som består av årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning, uttalelse fra kontrollutvalget, og formannskapets innstilling, skal legges fram for kommunestyret på minimum samme spesifikasjonsnivå som budsjettet er lagt fram og vedtatt.

Sektorregnskap legges fram for det enkelte hovedutvalg på minimum det spesifikasjonsnivå hovedutvalget har vedtatt budsjettet.

Detaljerte opplysninger om årets tjenesteproduksjon (KOSTRA) rapporteres til staten etter de til enhver tid gjeldende regler og frister.

Regnskapsansvarlig avleverer årsregnskapet til revisjonen senest 15. februar.

Når regnskapet foreligger, utarbeider rådmannen årsberetning som oversendes revisjonen snarest, dog senest 31. mars.

Revisjonen oversender sin beretning med forslag til vedtak til kontrollutvalget, som i god tid før kommunestyrets april-møte avgir uttalelse vedrørende årsoppgjøret.

Senest en måned etter at kommunestyret har fastsatt årsoppgjøret, skal dette sammen med formannskapets innstilling og kommunestyrets vedtak oversendes departementet.

Driftsregnskapet

I tråd med gjeldende forskrift skal regnskapsansvarlig ved årsavslutningen foreta delvise strykninger av vedtatte avsetninger, når det er nødvendig for å dekke et regnskapsmessig merforbruk helt eller delvis. Rådmannen har fullmakt til, innenfor rammen av regnskapsforskriftene, å prioritere hvilke avsetninger i driftsregnskapet som helt eller delvis skal strykes, og hvilke utgifter i investeringsregnskapet som skal prioriteres finansiert med overføringer fra drift.

Budsjettansvarlige med regnskapsmessig mindreforbruk kan IKKE ved regnskapsavslutningen avsette ubrukte ikke øremerkede midler til bruk i senere budsjettår..

Kommunens regnskapsmessige mindre- eller merforbruk kan tidligst disponeres / dekkes opp i første kommunestyremøte etter at årsregnskapet er behandlet.

For tiltak finansiert med eksterne øremerkede tilskudd skal rådmannen eller den han bemyndiger se til at overskudd / underskudd på aktiviteten et enkelt år justeres mot det tilhørende bundne fond i balansen. Samme fullmakt gjelder også for avsetning av ubrukte gavemidler, netto resultat på selvkostområder m.m.

Investeringsregnskapet

Rådmannen har fullmakt til å foreta ekstraordinære nedbetalinger av lån innenfor rammen av mottatte ekstraordinære avdrag / innbetalinger.

Egen sak om tilbakeføring av bruk av udekket / udisponert i investeringsregnskapet skal legges fram for kommunestyret senest i siste møte før behandlingen av neste års budsjett

Det føres eget regnskap for alle større investeringsprosjekt som dekker hele prosjektets anleggsperiode, uavhengig av budsjett terminene. Regnskapet føres etter norsk standard, og viser hvor mye som er medgått, hvor mye som gjenstår i forhold til revidert budsjett, og eventuelt hvor mye som gjenstår å bevilge i de kommende budsjetter.

Fullstendig prosjektregnskap skal avsluttes så snart som mulig etter at bygget / anlegget er ferdigstilt, og overtatt av kommunen. Endelig sluttregnskap skal normalt avsluttes senest innen 6 måneder etter at arbeidet er slutført. For å få avsluttet prosjektene føres eventuelle kostnader i garantitiden etter ferdigstilling på prosjekt K288 Garantioppfølging.

Rådmannen foreslår bruk av eventuelle overskytende midler, alternativt ved overforbruk, foreslår dekning fra andre prosjekter, eller anbefaler tilleggsfinansiering. Kommunestyret vedtar slik omdisponering / inndekning.

Den administrative oppfølgingen av investeringsprosjektene er slik organisert:

1. De enkelte investeringsprosjektene er knyttet til sin respektive sektorramme.
 - a. For eksempel bygging av en skole er knyttet til sektor 210 undervisning
2. Hvert prosjekt skal ha en prosjekteier
 - a. Prosjektansvarlig er Rådmannen
 - b. Prosjekteier er sektorleder
 - c. Prosjekteiers ansvar for sine prosjekter:
 - i. Framdriftsplan
 - ii. Sørge for at det blir gitt tilbakemelding til budsjettseksjonen, slik at budsjettet blir justert i forhold til forbruket. Justering av budsjettet skal behandles i kommunestyret senest i september mnd.
 - iii. Prosjektrapportering/regnskapsrapportering:
 1. Rapporteres på felles mal med utgangspunkt i malen som er brukt i årsmeldinga for 2006.
 2. Rapportere på prosjekt over en viss størrelse – over 5 mill.
 3. Rapportene forelegges Hovedutvalgene
 - iv. Følge opp/påse at eventuelle søknader om eksterne midler blir fremmet til riktig tid, samt oppfølging av disse. Gjelder spillemidler, husbankmidler, andre statsmidler, fylkesmidler m.m.
 - v. Fremme sak til Kommunestyret dersom prosjektet får overforbruk i forhold til finansiert beløp – eventuelt gi innspill til budsjett/rådmann
3. Hvert prosjekt skal ha en prosjektleder
 - a. Prosjektleders ansvar:
 - i. Følge opp gjennomføringen av investeringsprosjektet
 - ii. Gi bistand til prosjekteier
4. Oppfølging av finansiering
 - a. Låneopptak: Økonomiavdelinga etter innspill fra prosjekteier
 - b. Oppfølging av det enkelte prosjekts restmidler: Fellesansvar mellom budsjett/regnskap/prosjekteier

Hovedutvalgene skal involveres i prosjektene i oppstartfasen, gjennom fastsettelse av rombeskrivelser/behov, utforming m.m.

Årsberetningen

Årsberetningen er en del av kommunens årsoppgjør og behandles av kommunestyret sammen med årsregnskapet. Se koml § 48 nr 5 med forskrift.

Årsberetningen skal legge særlig vekt på å sammenligne oppnådde resultater og mål med målene i årsbudsjett og virksomhetsplan. I tillegg skal det legges vekt på å vurdere utviklingen i kommunen over tid (tidsserieanalyser).

Årsberetningen skal dessuten inneholde:

- Noter og andre opplysninger om forhold som ikke framgår av regnskapet.
- Informasjon om kommunens tjenesteyting (herunder utvalgte KOSTRA nøkkeltall)
- Forhold som er viktige for å vurdere kommunens resultat og økonomiske stilling.
- Beskrivelse av eventuelle ekstraordinære forhold.
- Beskrivelse av eventuelle viktige hendelser som har inntrådt etter regnskapsårets slutt, og som har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske stilling og resultat.

Kvartalsrapporter

Perioderegnskap med prognose for resten av året, og forslag til eventuelle tiltak for å hindre budsjettoverskridelser skal fremmes for hovedutvalg og kommunestyre hvert kvartal.

I tillegg til dette skal nærmeste overordnede politiske organ skal alltid snarest mulig informeres dersom uforutsette hendelser eller andre forhold tilsier at det vedtatte budsjett med forutsetninger vil bli overskredet.

Kvartalsrapporten skal inneholde statusrapport på alle større igangværende investeringsprosjekter. Rapporten skal vise reell fysisk framdrift, forventet dato for ferdigstilling og eventuelt justert kostnadsoverslag. Melding om at investeringsprosjekter har endret framdrift og / eller endret forventet totalkostnad skal raskest mulig rapporteres til kommunestyret.

Kvartalsrapportene skal legges fram for kommunestyret etter følgende plan:

Regnskap 1. kvartal	mai måned
Regnskap 2. kvartal	september måned
Regnskap 3. kvartal	november måned
Årsregnskap forrige år	april måned